

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2019-005	Registratiekenmerk:	3023
Onderwerp:	Vaststelling Visie Ons Hoevelakense Bos & Omgeving		
Korte inhoud:	De dialooggroep 'Wonen en woonomgeving' heeft de uitbreiding en verbetering van het Hoevelakense Bos op de agenda gezet in het kader van het programma 'Samen aan Zet'. De gemeente heeft op verzoek van de dialooggroep dit project opgepakt en samen met de burgers en grondeigenaren een visie voor het Hoevelakense Bos en Omgeving opgesteld. Na vaststelling van de visie gaat gewerkt worden aan een uitvoeringsplan om te zorgen dat de visie samen met de burgers, betrokken overheden en grondeigenaren ook wordt gerealiseerd.		

Datum B&W:	20 november 2018	Portefeuillehouder:	W. Oosterwijk
-----------------------	-------------------------	----------------------------	----------------------

Voorstel

- U wordt gevraagd:
1. De Visie Ons Hoevelakense Bos & Omgeving vast te stellen. Daarin gelden de volgende basisprincipes:
 - Uitbreiding van de recreatieruimte rond het bos om de recreatieve druk beter te verdelen. Hierdoor worden de historische en ecologische waarden van het Hoevelakense Bos behouden en ontwikkeld;
 - Zoneren van recreatief gebruik ten bate van veiligheid en om conflicten in gebruik te voorkomen.

Toelichting:

Inleiding

De dialooggroep 'Wonen en woonomgeving' heeft de uitbreiding en verbetering van het Hoevelakense Bos op de agenda gezet in het kader van het programma 'Samen aan Zet'. De raad van Nijkerk heeft in het traject van Samen aan Zet met dit project ingestemd en daarmee budget vrijgemaakt. Er is breed draagvlak om voor het bos een ontwikkelingsvisie en uitvoeringsprogramma op te stellen. Doel is:

In een open planproces met alle betrokkenen komen tot een visie voor de toekomst met een concreet financieel haalbaar uitvoeringsplan voor de komende jaren om de recreatieve capaciteit van de omgeving van het Hoevelakense Bos te vergroten, de recreatieve druk beter te verdelen en de historische en ecologische waarden te behouden en te versterken.

Voordat wordt gestart met het uitvoeringsplan willen we de visie (zie bijlage) ter vaststelling voorleggen aan de raad.

Beoogd effect

Met de vaststelling van de Visie Ons Hoevelakense Bos & Omgeving beschikt de een visie die een duidelijke invulling geeft aan de groen recreatieve zone tussen Amersfoort en Nijkerk. Deze visie dient als uitgangspunt voor het opstellen van een concreet uitvoeringsplan. De ontwikkelingsvisie en uitvoeringsplan hebben tot doel

om recreatieve capaciteit van de omgeving van het Hoevelakense Bos te vergroten om zo de recreatieve druk beter te verdelen. Hierdoor worden de historische en ecologische waarden van het Hoevelakense Bos behouden en ontwikkeld. De uitbreiding van de recreatieruimte is gericht op de lokale bevolking en is niet bedoeld om meer recreanten uit de regio aan te trekken.

Argumenten

1. Er is gevraagd vanuit de samenleving om een visie en uitvoeringsplan voor het Hoevelakense Bos op te stellen samen met betrokkenen

De Dialooggroep heeft aan de gemeente gevraagd om een kwartiermaker aan te stellen om te zorgen voor een gedragen visie en uitvoeringsplan voor het Hoevelakense bos. Het geselecteerde bureau werkt met een toegepaste participatie-methodiek die is gebaseerd op jarenlange praktijkervaring. Zij werken daarbij intensief samen met de betrokken actoren in een participatief ontwerpproces.

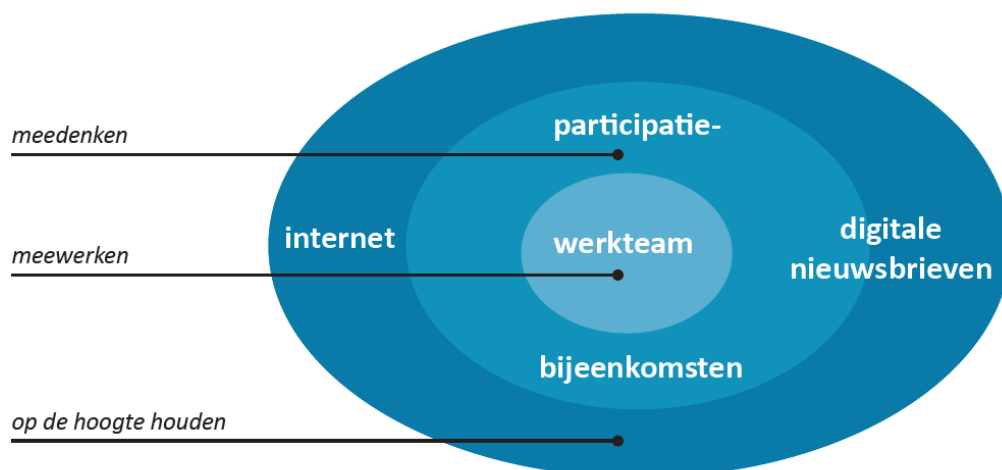
Het proces was opgedeeld in vijf stappen:

Voorstel Terra Incognita	Aanpak dialoog groep wonen en woonomgeving - samen aan zet
1. Voorbereiding	1. PVE en ontwikkelingskansen
2. Aftrap & kansenskaart	
3. Ontwikkelingsvisie	
4. Uitvoeringsplan	2. Ontwerp en uitvoeringsplan
5. Feestelijke oplevering	

In de voorbereiding heeft het projectteam een stakeholdersanalyse uitgevoerd, sleutelfiguren benoemd en geïnformeerd, vraagstelling aangescherpt, plangebied afgebakend en samen met ambtenaren en direct betrokkenen de inhoudelijke spelregels opgesteld. Tevens is een communicatieplan gemaakt. De voorbereiding is het fundament voor het proces. Na de voorbereiding is het werkteam aan de slag gegaan met het opstellen van een kansenskaart en de ontwikkelingsvisie. De visie die nu voor u ligt is het resultaat van stap 3.

Geïnteresseerden hebben kunnen kiezen welke rol zij in het proces wilden hebben:

- het proces volgen via digitale nieuwsbrieven en internet,
- meedenken tijdens de participatiebijeenkomsten, of
- actief meewerken in het werkteam.

Voor het opstellen van de visie hebben 14 deelnemers zich aangemeld voor het werkteam. Zij vormen samen een afspiegeling van betrokkenen bij het project, wat is gebaseerd op de stakeholderanalyse. Totaal hebben de werkteamleden 4 maal een werkatelier gehad en hebben er twee openbare ateliers plaatsgevonden waar iedereen welkom was.

De officiële aftrap van het proces was de Dag van Ons Hoevelakense Bos & Omgeving op vrijdagmiddag en -avond 8 juni 2018 in het Hoevelakense Bos. Op deze dag konden mensen de hele dag hun ideeën voor de toekomst van het bos komen inbrengen. Ook was er ruimte voor het aandragen van initiatieven, het benoemen van problemen/zorgen en kwaliteiten. 's Avonds volgde een centrale afsluiting waarin de inbreng werd samengevat. Tijdens de Dag van het Hoevelakense Bos konden mensen zich opgeven om deel te nemen aan het werkteam.

2. De gekozen aanpak van het open planproces is een pilot voor de Omgevingswet

De aanpak van het project Ons Hoevelakense Bos & Omgeving is een pilot voor het uitrollen van de Omgevingswet binnen de gemeente Nijkerk. Elementen als participatie en integraliteit zijn sleutelwoorden. De ervaringen die voortkomen uit dit proces rond het Hoevelakense Bos verwerkt de gemeente in andere processen die in de toekomst gaan lopen volgens de regels van de Omgevingswet.

3. In de visie staan twee basisprincipes centraal: uitbreiden recreatieruimte en zoneren

De ontwikkelingsvisie heeft tot doel om recreatieve capaciteit van de omgeving van het Hoevelakense Bos te vergroten om zo de recreatieve druk beter te verdelen. Hierdoor worden de historische en ecologische waarden van het Hoevelakense Bos behouden en ontwikkeld. De uitbreiding van de recreatieruimte is gericht op de lokale bevolking van de gemeenten Nijkerk en Amersfoort en is niet bedoeld om meer recreanten uit de regio aan te trekken.

Het eerste basisprincipe is het uitbreiden van de recreatieruimte op drie manieren:

- ten zuiden van het Hoevelakense Bos (eigendom Geldersch Landschap en Kasteelen): bestaand bos en weidegebied wordt met nieuwe paden ontsloten
- ten westen van het Hoevelakense Bos: ruimte voor nieuwe natuur en recreatie in bestaand agrarisch gebied in samenwerking met grondeigenaren
- ten oosten van het Hoevelakense Bos: zoeken naar kansen om, samen met grondeigenaren, de recreatieruimte en de routes uit te breiden in een kleinschalig cultuurlandschap.

Een tweede basisprincipe is het zoneren van recreatief gebruik ten bate van veiligheid en om conflicten in gebruik te voorkomen. Daarnaast voorziet zonering ook in een behoefte van verschillende doelgroepen. Uitgangspunt is om de zonering pas te wijzigen als nieuwe mogelijkheden in het westelijk en zuidelijk deel zijn gecreëerd. Gewerkt wordt met logische eenheden die voor de gebruikers helder zijn en die het toezicht en controle mogelijk te maken. Hierbij kunnen BOA's van Geldersch Landschap en Kasteelen samenwerken met de BOA's van de gemeente Nijkerk. Streven is echter vooral om mensen te verleiden tot het gewenste gebruik van het gebied met duidelijke parkeer- en andere voorzieningen, en dat niet alleen met regels, bordjes en boetes af te dwingen.

In de visie is per thema beschreven en in kaart aangegeven welke wijziging volgens de visie zouden moeten plaatsvinden.

Per deelgebied betekent dit op hoofdlijnen:

- Westdeel: Nieuw recreatie- en natuurgebied. Alleen mogelijk met behulp van enkele clusters van nieuwe woningbouw. Voorzien is de aanleg van paden en kleinschalige bosstructuren voor diverse doelgroepen. Gebied wordt circa driekwart openbaar, terwijl dat nu in zijn geheel niet openbaar is. Uitwerking is een ontwerpogave van de gemeente Amersfoort in samenwerking met de gemeente Nijkerk.

- Hoevelakense Bos-Midden: Herstellen en beleefbaar maken van historische structuren. Historisch padenpatroon herontwikkelen. Versterken natuurwaarden met recreatief medegebruik dat wordt gezoneerd.
- Hoevelakense Bos-Noord: Nadruk op natuurontwikkeling in het oostelijk deel.
- Zuidoost: Openbaar toegankelijk maken van recreatie- en natuurgebied met nieuwe paden. Ontwerpopgave met locatie van het eerste huis Hoevelaken als inspiratiebron. Recreatieve en ecologische verbinding met Bloedaal en Schammer onder de A1 door is gewenst.
- Oostdeel: Autoluw ten bate van recreatie. Overige ontwikkeling op basis van particulier initiatief: behoud en ontwikkeling slagenlandschap met elzensingels en toevoegen van wandel- en ruiterspaden en kleinschalige recreatie.

Kanttelingen

1. De uitkomsten van lopende processen zijn bepalend voor het slagen van de visie

In en rond het Hoevelakense bos spelen verschillende processen die van invloed kunnen zijn op de uitvoering van de visie.

- Het gebied rond het Hoevelakense bos is aangewezen als zoekgebied voor de natuurcompensatie van knooppunt Hoevelaken. De gemeente en RWS zetten zich volledig in om de natuurcompensatie rond het Hoevelakense Bos te laten landen. Mogelijkheden zijn door een gebiedsmakelaar verkend, daaruit zijn een aantal kansrijke opties voortgekomen, meerdere gesprekken hebben plaatsgevonden met betrokkenen. Sommige opties zijn in een vergevorderd stadium. De huidige agrarische situatie is wel als uitgangspunt genomen voor de visie. Landt de natuurcompensatie in het gebied rond het Hoevelakense Bos dan biedt dit meer mogelijkheden in de realisatie van de visie.
- Het westelijk deel van het plangebied is grondgebied van de gemeente Amersfoort. De gemeente wil dit gebied invullen als kernrandzone. Samen met de gemeente Nijkerk heeft Amersfoort landschappelijke randvoorwaarden opgesteld. Deze randvoorwaarden gelden als uitgangspunt voor de invulling van het westelijk deel van de visie.

Wanneer deze bovenstaande processen niet tot het gewenste resultaat leiden, heeft dit consequenties voor de uitvoering. Overigens wordt de verandering van de zonering van het gebruik pas gewijzigd wanneer nieuwe gebieden in gebruik kunnen worden genomen. Dit geldt met name voor het zoneren van het Hoevelakense Bos voor honden en paarden.

2. In de visie zijn keuzes gemaakt omdat de ruimte beperkt is

Tijdens het opstellen van de visie zijn een aantal dilemma's benoemd waar voor- en tegenstanders elkaar niet vinden. Dit bleek in het werkteam, maar ook uit de ansichtkaarten die naar de raad gestuurd zijn.

Drie van deze dilemma's zijn:

1. Wel of niet honden losloopgebied in bos;
2. Wel of niet fietspad over middenlaan;
3. Wel of niet ruiters meer ruimte in het bos.

Met de dilemma's zijn we als volgt omgegaan:

- a. bespreken werkteam;
- b. toetsen aan hoofddoelstelling en principes;
- c. voorstel formuleren samen met grondeigenaar/beheerder.

De keuzes zijn vertaald in de visie en worden nu ter besluit aan de raad voorgelegd.

Gedurende het proces is het gevoel gerezen dat de problemen in het gebied misschien nog wel groter en complexer zijn dan we vooraf al wisten. De druk op de ruimte is in dit gebied erg groot, steeds meer woningen herrijzen en steeds meer mensen willen in dit gebied recreëren. In de visie moesten keuzes worden gemaakt waardoor nooit aan alle belangen kon worden tegemoet gekomen. De roep om nog meer ruimte te creëren voor de recreatieve druk in dit gebied tussen Nijkerk en Amersfoort en Hoevelaken is meerdere keren geuit. Niks doen maakt de dilemma's alleen maar groter en mogelijk ontstaan er zelfs nieuwe dilemma's.

3. Elke gemeente besluit over zijn eigen grondgebied

Het opstellen van de visie heeft plaatsgevonden in goede samenwerking met de gemeente Amersfoort. Niettemin besluit elke gemeente over zijn eigen grondgebied besluit, gemeente Amersfoort over het grondgebied van Amersfoort en gemeente Nijkerk over het grondgebied van Nijkerk.

Communicatie

Om bewoners, grondeigenaren en gebruikers optimaal te betrekken bij het maken en het uitvoeren van het plan zijn verscheidene communicatiemiddelen ingezet. Zo is er een website (www.onshoevelakensebos.nl) , emailadres (info@onshoevelakensebos.nl), twitteraccount en facebookpagina. Via de website kunnen mensen zich aanmelden voor een nieuwsbrief. Voor de aankondiging van de Dag van Ons Hoevelakense Bos & Omgeving is een flyer gemaakt en deze is aan bewoners in en rond het bos en grondeigenaren toegezonden. Grondeigenaren en andere sleutelfiguren zijn persoonlijk benaderd en samen met bewoners in het gebied uitgenodigd voor een aparte avond om vooraf aan de officiële aftrap bijgepraat te worden over het proces dat gaat starten. De raad is in mei geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief.

Uitvoering

Na vaststelling van de visie wordt begin 2019 samen met betrokkenen een uitvoeringsplan opgesteld waarin concreet projecten en maatregelen worden benoemd. Sommigen zullen door de gemeente en grondeigenaren ter hand worden genomen, andere bieden ruimte aan burgerinitiatieven om (een bijdrage aan de) uitvoering te geven van de visie.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2019-005

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 20 november 2018;

gelet op artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening;

b e s l u i t :

1. De Visie Ons Hoevelakense Bos & Omgeving vast te stellen. Daarin gelden de volgende basisprincipes:
 - Uitbreiding van de recreatieruimte rond het bos om de recreatieve druk beter te verdelen. Hierdoor worden de historische en ecologische waarden van het Hoevelakense Bos behouden en ontwikkeld;
 - Zoneren van recreatief gebruik ten bate van veiligheid en om conflicten in gebruik te voorkomen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Nijkerk
d.d. 31 januari 2019,

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA